

Vejledning til anvisninger for Indeksene

KOMBIT

Dette dokument indeholder generel, tværgående vejledning til anvisningerne for anvendelsesystemernes anvendelse af Sags- og Dokumentindeks og Ydelsesindeks.

Kim Rosendal Orbe
11. november 2019

Version: 1.2

Indhold

1.	Dokumenthistorik og kontaktinformaton.....	3
1.1	Dokumenthistorik	3
1.2	Kontaktinformation	3
2.	Hvilke dokumenter er omfattet af denne vejledning?.....	4
3.	Formål med vejledningen (dette dokument)	4
4.	Formål og baggrund for anvisningerne	4
5.	Opbygningen af anvisningerne	5
5.1	Anvisningerne følger XSD'erne.....	5
5.2	Tabelforklaringer	6
5.3	Navigation	8
6.	Anvendelse af klassifikationer i Indeksene	10
6.1	Typer af klassifikationer	11
7.	Import og registrering	12
8.	Håndhævelse af anvisningerne.....	13
8.1	Obligatoriske felter	13
9.	Angivelse af en relation	14
9.1	ReferenceID	15
9.2	Uvidelsesfelter.....	15
9.3	Relationsrolle	16
10.	Lokaludvidelsesfelter.....	16
11.	Fra- og tiltidspunkter.....	16
12.	Dataafgrænsning.....	17
12.1	Sag.....	17
12.2	Dokument.....	17
12.3	Bevilling.....	18
12.4	Økonomisk effektivering	18
13.	Versionsstyring af anvisningerne	19

1. Dokumenthistorik og kontaktinformaton

1.1 Dokumenthistorik

Dato	Version	Ændret af	Beskrivelse
22.02.2016	Vers. 1.0	Søren Philipsen	Første version klar til brug.
10.06.2016	Vers. 1.1	Klaus Rasmussen	Rettelser i forhold til forretningsregler i STS indekserne. Version til offentliggørelse.
23.07.2016	Vers 1.1	Christian Wenne- mose	Tilføjelse af afsnit 1.2 kontakinformation.
11.11.2019	Vers 1.2	Kim Rosendal Orbe	Præciseret at ReferenceID er obligatorisk for alle relationer. Anvisningsdokumentet 'Anvendelse af Klassifikation i indeksene' er udfaset, og afsnit 6 i dette dokument vedrørende Klassifikation, er udvidet med introduktion til Klassifikation. Præciseret princip for versionering af anvisninger i afsnit 13.

1.2 Kontaktinformation

Spørgsmål angående klassifikationer skal rettes til Støttesystemerne KDI@kombit.dk med "**Anvisninger til Indekserne**" i emnefeltet.

2. Hvilke dokumenter er omfattet af denne vejledning?

Nærværende dokument indeholder tværgående vejledninger, samt beskrivelse af formål og baggrund, for anvisningerne udarbejdet for Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset.

Anvisningerne for Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset består samlet set af nedestående dokumenter:

- Vejledning til anvisninger for Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset (dette dokument)
- Anvendelse af Sagsobjektet i Sags- og Dokumentindeks
- Anvendelse af Dokumentobjektet i Sags- og Dokumentindeks
- Anvendelse af Bevillingsobjektet i Ydelsesindekset
- Anvendelse af Økonomisk Effektueringobjektet i Ydelsesindekset

3. Formål med vejledningen (dette dokument)

Denne vejledning fungerer som tværgående ramme og læsevejledning for anvisningerne til Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset, der indgår i de fælleskommunale støttesystemer.

Vejledningen er udarbejdet med det formål at binde anvisningerne sammen og indeholder fælles retningslinjer og vejledning til læsning og forståelse af anvisningerne, som ellers skulle være gentaget for hver anvisning. Vejledningen bør derfor læses, inden man går i gang med at følge de specifikke anvisninger for informationsobjekterne i Indeksene.

4. Formål og baggrund for anvisningerne

Anvisningerne for Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset er udarbejdet med det formål helt konkret at skulle hjælpe udviklerne af integrationerne mod Indeksene, altså it-leverandørerne, og kommunernes involverede medarbejdere, herunder fx projektledere, digitaliseringskonsulenter eller it-arkitekter. Det er vigtigt, at alle dem, der har ansvaret for at etablere integration til indeksene fra anvendelsessystemerne, har en fælles og ensartet forståelse af data.

Anvisningerne har derfor til hensigt at fungere som en vejledning i, hvorledes de enkelte dataelementer, som skal udveksles med Indeksene, skal forstås og fyldes ud. Der er ikke tale om en teknisk gennemgang af, hvordan kommunikationen med Indeksene sættes op, men derimod en forretningsmæssig gennemgang, der er foretaget ud fra et informationsperspektiv. Dette til trods, er det i anvisningerne nødvendigt at referere til de XML Schema Definitioner (XSD), der foreligger for snitfladen mod Indeksene, så der sikres en forståelsesmæssig sammenhæng til den praktiske udmøntning. På den måde kan man nemt genfinde det dataelement (fx 'Dokumenttype'), man læser om i anvisningen, i den XSD, udviklerne arbejder med og skal bruge i praksis.

Anvisningerne skal læses i sammenhæng med de generelle integrationsvilkår for de fælleskommunale støttesystemer. Idet integrationsvilkårene på mange områder er generiske og dermed åbner op for risikoen for forskellig fortolkning af, hvorledes data lægges i indeksene, er der behov for en forretningsmæssig præcisering af integrationsvilkårene.

I dag forefindes allerede beskrivelser af de logiske informationsmodeller, Indeksene er baseret på. Hvor informationsmodellerne er en logisk beskrivelse af indholdet af indeksene, er anvisningerne beskrevet ud fra en anvendelsesorienteret tilgang, så det er tydeligt, hvad der helt konkret skal udveksles.

5. Opbygningen af anvisningerne

Dette afsnit forklarer opbygningen af anvisningerne og giver vejledning i, hvorledes anvisningerne læses, og hvordan der kan navigeres rundt i dem.

Anvisningerne indeholder, ud over de tværgående vejledninger i dette dokument, en gennemgang af alle dataelementerne i de XML Schema definitioner, som definerer indholdet og strukturen af de data, som udveksles. Endvidere indeholder anvisningerne et særskilt dokument med anvisninger i anvendelse af fælles klassifikationer.

5.1 Anvisningerne følger XSD'erne

Anvisningerne for anvendelse af Indeksene er struktureret efter de snitfladedefinitioner i form af XML Schema Definitioner (XSD), der er udarbejdet for snitfladen mod Indeksene. XSD'erne er udarbejdet med udgangspunkt i de informationsmodeller, der forefindes for Sags- og Dokumentindeks og for Ydelsesindeks.

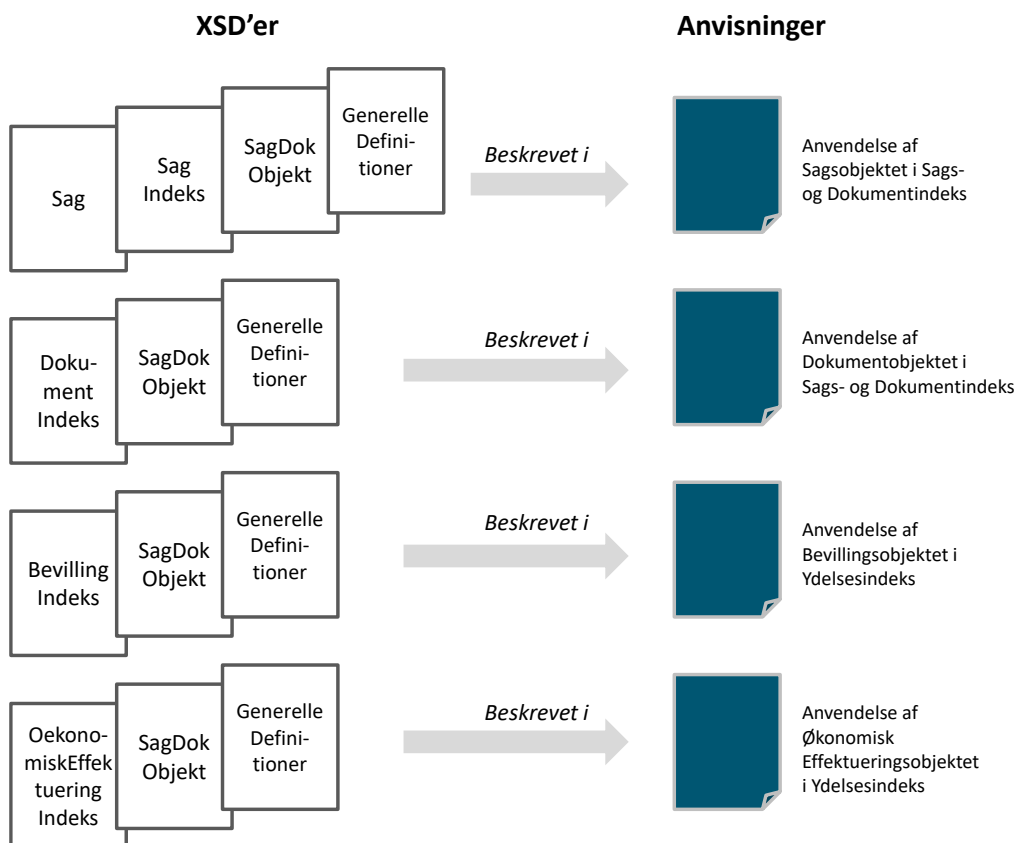
Denne tilgang, hvor anvisningerne er baseret på XSD'erne, er valgt af hensyn til at fremstille anvendelsesorienterede anvisninger, der er så konkrete at forholde sig til for anvisningernes målgruppe som muligt. Idet de udviklere, digitaliseringskonsulenter, mv., der beskæftiger sig med integrationen mod Indeksene, i praksis skal forholde sig til snitfladerne i højere grad end informationsmodellerne, er anvisningerne struktureret efter snitfladedefinitionerne, dvs. XSD'erne.

Anvisningerne indeholder derfor en grundig gennemgang af samtlige dataelementer, der indgår i XSD'erne. Denne tilgang har medført, at anvisningerne er blevet fhv. omfangsrige, idet mange dataelementer forekommer og beskrives flere gange. Omfanget opvejes dog af, at anvisningerne til gengæld er lettere at forholde sig til, da anvisningerne helt konkret kan holdes op imod XSD'erne én-til-én. Læseren slipper så for at skulle slå op i anvisningerne flere steder og samtidigt bør det eliminere enhver tvivl om, hvilke dataelementer og definitioner af samme, der gør sig gældende i en given sektion i XSD'en.

Det er derfor vigtigt at understrege, at selv om et givent dataelement bliver gentaget flere gange gennem anvisningen, kan der være forskel i beskrivelsen tilknyttet dataelementet. Et dataelement kan i nogle tilfælde blive anvendt forskelligt afhængigt af den

kontekst, det indgår i. Et eksempel herpå er dataelementet 'ReferenceID', der har forskellige anvisninger afhængigt af den relationsrolle, den er tilknyttet.

XSD'erne, anvisningerne forholder sig til, er til en vis udstrækning indlejret i hinanden (en XSD importerer andre XSD'er). Sammenhængen mellem de eksisterende XSD'er og anvisningerne er som vist nedenfor:

Som det fremgår af ovenstående illustration, kan de samme XSD'er være beskrevet i forskellige anvisninger. Dette giver dog god mening, idet anvisningerne til udfyldelsen af et givent dataelement kan variere på tværs af anvisningerne, selv om det stammer fra den samme XSD.

5.2 Tabelforklaringer

Anvisningerne består i bund og grund af en kronologisk gennemgang af dataelementerne i de XSD'er, der beskriver det centrale forretningsobjekt, fx Sag. XSD'erne er i anvisningerne skrevet ud på tabelform med en række for hvert dataelement.

Nedenfor er der indsat en kort beskrivelse af, hvordan indholdet af kolonnerne i gennemgangen af dataelementerne i anvisningerne skal læses.

XSD-struktur: Her angives stikstrukturen (hierarkiet) i XML Schema Definitionen (XSD), således, at dataelementet kan lokaliseres i XSD'en.				
Navn på dataelement	Definition	Regler for udfyldelse	Datatype	Eksempel
Her er navnet på dataelementet angivet. Det er identisk med navnet på dataelementet i XSD'en, såvel som i de fleste tilfælde med attributnavnet i informationsmodellen	Her er angivet en entydig definition af dataelementets betydning.	I denne kolonne er de regler beskrevet, som gælder for dataelementet. Dette kan fx være en skærpelse af, hvad der må fyldes i dataelementet, afhængigheder til andre dataelementer eller om dataelementet er obligatorisk (og i hvilke tilfælde, det er det). Mht. obligatoriske dataelementer henvises til de forskellige kategorier i afsnittet nedenfor.	Her angives datatypen, som definerer formatet for dataelementet. Datatypen er både angivet med almindeligt sprogbrug (fx tekst) og med den tekniske term (fx string).	Her er der indsat et eksempel på, hvordan dataelementet kan være udfyldt. De indsatte værdier, fx en UUID, er udelukkende eksempler, og henviser ikke til det korrekte objekt.

5.2.1 Gentagelse af relationer for hver rolle

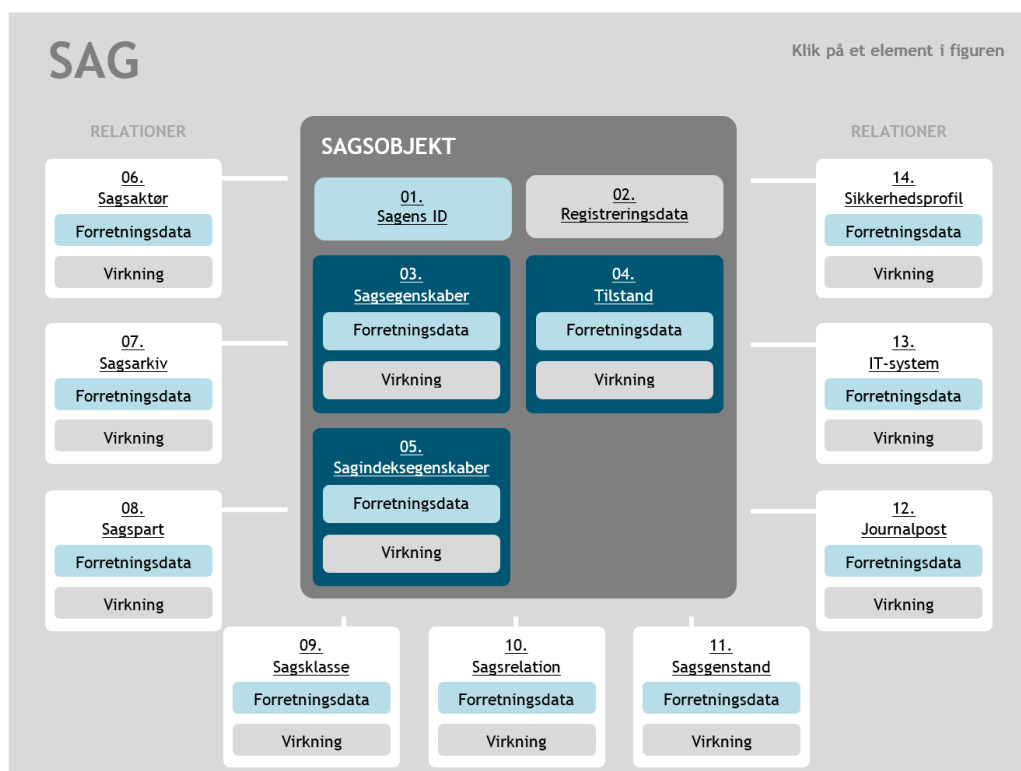
I anvisningerne er der afsnit, hvor samme sekvens af dataelementer, tilhørende en relation, gentages flere gange, men med forskelligt indhold. Dette skyldes, at kravene til udfyldelse af dataelementerne for en relation kan variere, afhængigt af, hvilken rolle, der er tilknyttet relationen.

Et eksempel på ovenstående er for relationen Sagsaktør i forhold til Sagsobjektet. Sagsaktør kan bl.a. have rollen 'ejer', 'ansvarlig' eller 'primær sagsbehandler', og her vil der være forskel på anvisningerne til udfyldelse af data, til trods for, at dataelementerne som udgangspunkt er ens. Fx må objekttypen for en ejer kun være en Organisation, hvor det for den ansvarlige sagsaktør kan være en Organisation eller en OrgEnhed, og hvor det for en primær sagsbehandler kan være en OrgEnhed eller en Bruger.

5.3 Navigation

For at give overblik over anvisningerne og gøre det lettest muligt for læseren at navigere rundt i anvisningerne er der øverst i hver anvisning indsat en figur, der afspejler den XSD-struktur (XSD inkl. importerede XSD'er), som anvisningen forholder sig til.

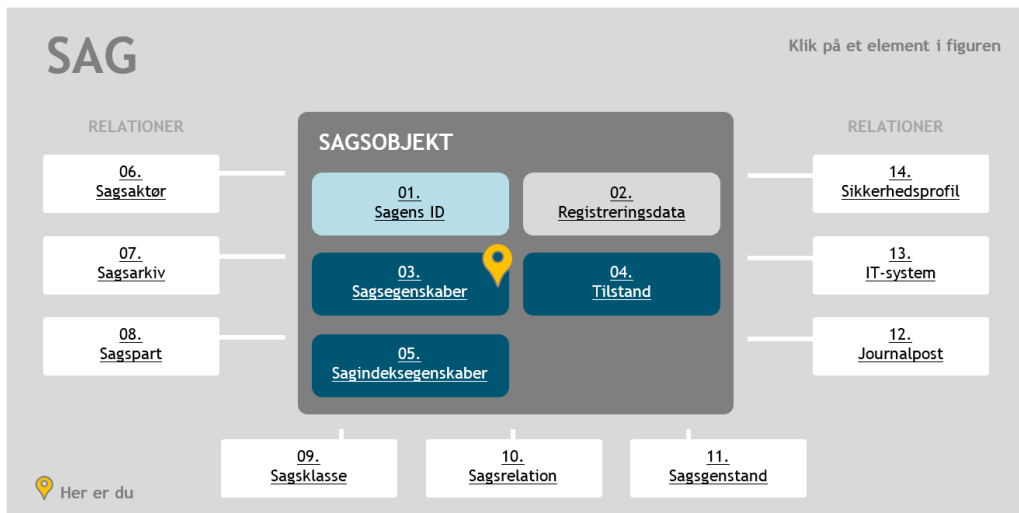
Nedenfor er indsat et eksempel på en sådan figur fra anvisningen for "Anvendelse af Sagsobjektet i Sags- og Dokumentindeks".

Farverne på de enkelte sektioner i figuren har en betydning, som også bidrager til at forbedre overblikket. Rækkerne i tabellerne i anvisningerne er farvelagt tilsvarende farverne i figuren. Farvekoderne er følgende:

- *Lyseblå = Forretningsdata*
Lyseblå markerer de forretningsbærende data, som indeholder oplysninger om fx sagen eller ydelsen.
- *Lysegrå = Generelle egenskaber*
Lysegrå markerer de generelle egenskaber, som er supplerende "tekniske" data til forretningsdata. De generelle egenskaber er virkningsdata og registreringsdata.

For hver sektion i anvisningen er en kollapsede udgave af figuren gentaget med angivelse af, hvor i strukturen man befinder sig. Figureerne er klikbare, så man hurtigt kan navigere hen til den ønskede sektion.

Udover at gøre brug af de klikbare figurer i anvisningerne, er det også muligt at navigere rundt i anvisningerne via indholdsfortegnelsen øverst i dokumenterne eller vha. navigationsruden til venstre i MS Word eller PDF (bookmarks).

Nedenfor er vist et eksempel på brug af navigationsrude i MS Word. Navigationsruden aktiveres ved at vælge 'Navigationsrude' under menupunktet 'Vis'.

Navigation

Søg i dokument

OVERSKRIFTER SIDER RESULTATER

- 3.8 Relation: Sagspart
 - 3.8.1 Primær part
 - 3.8.2 Sekundære parter
- 3.9 Relation: Sagsklasse
 - 3.9.1 Primær klasse
 - 3.9.2 Opgaveklasse
 - 3.9.3 Handlingsklasse**
 - 3.9.4 Kontoklasse
 - 3.9.5 Sikkerhedsklasse
 - 3.9.6 Følsomhedsklasse
 - 3.9.7 Indsatsklasse
 - 3.9.8 Ydelsesklasse
- 3.10 Relation: Sagsrelation
 - 3.10.1 Oversag
 - 3.10.2 Præcedens
 - 3.10.3 Andre sager
- 3.11 Relation: Sagsgenstand
 - 3.11.1 Afgiftsobjekt
 - 3.11.2 Ejendomsstat
 - 3.11.3 Byggeri
 - 3.11.4 Fredning
- 3.12 Relation: Journalpost
 - 3.12.1 Tilakteret

3.9.3 Handlingsklasse

Relationens rolle ifht. sagen: Handlingsklasse	Forekomster: 1	En sag SKAL have nøjagtig 1 relation til en sagsklasse med rollen 'Primær klasse'. Denne klassifikation skal være en KLE-temne-relation og anvendes i forbindelse med dataafgrænsning af adgangen til sager for modtagersystemer.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres.	
XSD-struktur: Sag/Registrering/RelationListe				
Attributnavn	Definition	Regel for udfyldelse	Format	Eksempel
Rolle	Denne specifikation af en sagsklasse gælder for rollen 'Handlingsklasse'. Handlingsklassen anvendes til at beskrive hvilken myndighedshandling sagen er relateret til – fx om det er en princip sag, en klagesag eller en kontrolsag. Handlingsfacetten der skal angives er i relation til KLE-temnet der er angivet i sagsklassen med rollen 'Primær klasse'.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres.	UUID (string)	Handlingsklasse
Type	Angiver typen af relationen.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres. For sagsklasser findes der pt. kun en type, hvilket er en 'Klasse'.	UUID (string)	Klasse
ReferenceID	UUID på den klasse i STS Klassifikation, som sagen knyttes til.	[OB3+4] Obligatorisk, hvis attributten 'BrugervendtNoegle' IKKE er udfyldt. Må gerne udfyldes, selvom attributten 'BrugervendtNoegle' ER udfyldt.	UUID (string)	7f04a5f2-5437-4bf3-9605-46a5ba882bcc

Her er indsat et eksempel på brugen af navigationsruden i PDF. Navigationsruden i Acrobat Reader aktiveres ved at vælge 'Bogmærker' i menuen længst til venstre i billedet nedenfor.

3.9.3 Handlingsklasse

Relationens rolle (iht. sagen): Handlingsklasse	Forekomster: 1	En sag SKAL have nøjagtig 1 relation til en sagsklasse med rollen 'Primær klasse'. Denne klassifikation skal være en KLE-emne-relation og anvendes i forbindelse med dataafgrænsning af adgangen til sager for modtagersystemer.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres.	
XSD-struktur: Sag/Registrering/RelationListe				
Attributnavn	Definition	Regel for udfyldelse	Format	Eksempel
Rolle	Denne specifikation af en sagsklasse gælder for rollen 'Handlingsklasse'. Handlingsklassen anvendes til at beskrive hvilken myndighedshandling sagen er relateret til – fx om det er en principalsag, en klagesag eller en kontrolsag. Handlingsfacetten der skal angives er i relation til KLE-emnet der er angivet i sagsklassen med rollen 'Primær klasse'.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres.	UUID (string)	Handlingsklasse
Type	Angiver typen af relationen.	[OB1] Obligatorisk ved import – må ikke fjernes men gerne ændres. For sagsklasser findes der pt. kun en type, hvilket er en 'Klasse'.	UUID (string)	Klasse
ReferencID	UUID på den klasse i STS-klassifikation	[OB3+4] Obligatorisk, hvis attributten 'BrugerventNoegle'	UUID (string)	7f04a5f2-5437-4bf3-9605-46a5ba882hpc

6. Anvendelse af klassifikationer i Indeksene

Dette afsnit gennemgår de konkrete klassifikationer, som der er behov for i Indeksene. Afsnittet beskriver således de klassifikationer, der henvises til fra anvisningerne til Sags- og Dokumentindekset og iYdelsesindekset – nærmere betegnet fra:

- Anvendelse af Sagsobjektet i Sags- og Dokumentindeks
- Anvendelse af Dokumentobjektet i Sags- og Dokumentindeks
- Anvendelse af Bevillingsobjektet i Ydelsesindekset
- Anvendelse af Økonomisk Effektueringobjektet i Ydelsesindekset

I det følgende gives en præcisering af de forskellige typer af klassifikationer og en anvisning af deres anvendelse.

6.1 Typer af klassifikationer

Klassifikationer anvendes i Støttesystemerne (STS) både i form af egentlige klassifikations-systemer som fx KLE eller Kontoplan, der kan anvendes til at give objekter en fælles forståelse i form af fælles nøgler. Klassifikationer anvendes også i form af værdilister, der angiver udfaldsrum på attributter.

Angivelsen af en klassifikation i modellerne i STS kan følge typerne:

- STS Klassifikation har lagret klassifikationen, og der refereres til den via UUID fra pågældende model.
- Enumeration, hvor klassifikationens værdier er lagt ind i modellens XSD.

Brugscenarierne for klassifikationer er identificeret som:

- Objekttyper og relationsroller på en relation
 - En relation til et fremmed objekt beskrives ved hjælp af klassifikationer lagret i STS Klassifikation for:
 - Objekttyper – typen af objekt, som relationen går til.
 - Relationsroller – rollen for den pågældende relation.
 - Refereres via UUID på klasseobjekt
- Værdiliste på en attribut
 - Opfattes per definition som en klassifikation.
 - Kan enten:
 - Lagres som en klassifikation i STS Klassifikation og refereres til via UUID på klasseobjekt (referenceID)
 - Udtrykkes som en enumeration i XSD'en
 - Virkning følger attributliste
- Klasserelation – relation til klasseobjekt
 - Relation til en klasse i STS Klassifikation fra et objekts relationsliste.
 - Relationen har egen virkning

Tabellen nedenfor angiver de forskellige måder at arbejde med klassifikationer på.

- Felterne markeret med X angiver, at det er en gyldig og forekommende måde at anvende klassifikationer på i STS.
- n/a betyder, at det ikke er en gyldig eller forekommende måde at angive klassifikationer i STS.

Brugscenarier	STS Klassifikation	Enumeration
Objekttyper og relationsroller på en relation	X	n/a
Værdiliste på en attribut	X	X

6.1.1 Objekttyper og relationsroller på relationer

Ved relation til et eksternt objekt beskrives relationen ved hjælp af objekttype og relationsrolle, der begge skal være kendt i STS Klassifikation.

Objekttyper og relationsroller for relationerne i Indeksene angives via UUID der er tilgængelige i STS-Klassifikation.

6.1.2 Værdiliste på en attribut

De tilladte værdier på en attribut udtrykkes i en værdiliste, hvis der er behov for at indsnævre udfaldsrummet til en række foruddefinerede værdier.

Der er forskellige måder at udtrykke de foruddefinerede værdier:

1. De kan oprettes som Klassifikation i STS Klassifikation og udpeges fra objektets attributliste via UUID
 - Fleksibel model, nemt at tilføje eller fjerne værdier
 - Ingen validering i XSD
 - God ved dynamiske værdilister
2. De kan håndhæves som en enumeration i XSD
 - Validering i XSD
 - Mindre fleksibel model, det kræver ny version af XSD for at tilføje eller fjerne værdier
 - God ved stabile værdilister

En række af de klassifikationer, der foreslås her, er til attributter, der i dag i XSD'en er angivet som en 'string'. For at indsnævre udfaldsrummet af hensyn til visning i SAPA, angives i stedet klassifikationer, der skal oprettes i STS Klassifikation.

Den gældende værdiliste for klassifikationer på attributer tilgås direkte i STS-Klassifikation.

7. Import og registrering

For at øge forståelsen af, hvornår Indeksene opdateres, er der nedenfor givet et konkret eksempel på registrering af sags- og ydelsesoplysninger, der bliver importeret ind i Indeksene. Der henvises desuden til dokumentet "Generelle egenskaber for services på sags- og dokumentområdet"¹ (side 20) for en beskrivelse af registrering.

En registrering er lig et antal ændringer på en sag foretaget af en enkelt bruger. Dvs. omdrejningspunktet for en registrering er den bruger, som har ændret en eller flere dataelementer på en sag i én arbejdsgang.

Fx Hanne Sørensen, som er sagsbehandler i ydelsescenteret og sidder med kontanthjælpssager, arbejder pt. i sit fagsystem KY med Erling Hansens kontanthjælpssag.

¹ <https://digitaliser.dk/resource/1567464>

Hanne tilføjer et dokument med helbredsoplysninger og skriver et journalnotat, samtidig tilføjer hun både Erlings kone Marianne og hans søn Bent som sekundære parter på sagen. Hanne slutter af med at ændre sagens tilstand til 'oplyst', da der ikke mangler yderligere oplysninger for at afgøre sagen. Hanne gemmer sagen.

Da sagens tilstand er ændret til 'oplyst', ved KYs forretningslogik, at den nu kan beregne størrelsen af ydelsen. KY beregner ydelsen og gemmer et journalnotat på sagen. Herefter afgør Hanne, om Erling er berettiget til kontanthjælp og gemmer ligeledes et journalnotat på sagen, samt ændrer sagens tilstand til 'afgjort'.

Ovenstående ændringer af sagen skal gemmes som tre separate registreringer; én for de ændringer, som Hanne først foretager, én for de ændringer som fagsystemet (KY) foretager, og en registrering for de ændringer Hanne slutter af med. Hannes registrering indeholder to sagspartrelationer af rollen 'Sekundær part'.

8. Håndhævelse af anvisningerne

Anvisningerne for anvendelse af Sags- og Dokumentindekset og Ydelsesindekset skal betragtes som en fælles konvention blandt anvenderne af Indeksene. Mange af kravene til udfyldelse af dataelementer og relationer, herunder fx hvilke dataelementer, der er obligatoriske, håndhæves ikke i Indeksene.

Med henblik på at have XSD'er, der kan genbruges til forskellige formål, fx til både at importere fra eller opdatere Indeksene, er der ikke mange dataelementer, der er angivet som obligatoriske i XSD'erne. Tilsvarende er det også begrænset, hvilke tekniske datavalideringer, der er indbygget i Indeksene.

Dette betyder, at man som anvendelsesystem ikke kan regne med at modtage en fejlmeddelelse i tilfælde af, at anvisningerne ikke overholdes.

8.1 Obligatoriske felter

Idet nogle dataelementer kan være obligatoriske i visse situationer, men ikke behøver at være udfyldte i andre, er der igennem anvisningerne ud for de obligatoriske dataelementer angivet, hvad der forstås herved.

Der er defineret fem former for obligatoriske dataelementer:

1. **[OB1]** Et dataelement eller en relation kan være obligatorisk ved import af en ny sag i sagsindekset. Dvs. sagen kan ikke eksistere i sagsindekset uden dette dataelement/denne relation, og dermed må dataelementet/relationen heller ikke fjernes igen, uden at den erstattes af et lignende dataelement/en lignende relation. Et eksempel på et dataelement, som er obligatorisk ved import af en sag, er sagens titel. Sagen skal altid have en titel i sagsindekset, men man kan godt ændre titlen. Et eksempel på en relation, som er obligatorisk ved import af en sag i sagsindekset, er relationen til en sagsaktør med rollen 'Ejer'. Man kan godt erstatte relatio-

nen til en Ejer med en relation til en anden Ejer, der skal bare altid være en sagsaktørrelation med rollen 'Ejer'.

2. **[OB2]** Et dataelement eller en relation kan være obligatorisk, hver gang man gemmer en registrering af sagen i sagsindekset, dvs. både ved import og ved opdatering af sagen. Disse dataelementer er grundlæggende med til at beskrive selve registreringen, så det er dataelementer som UUID for det objekt, som registreringen omhandler, eller fx registreringstidspunktet for de informationer, som registrering indeholder.
3. **[OB3]** Et dataelement kan være obligatorisk ved tilføjelse af en relation. Dvs. hvis du ønsker at tilføje en partsrelation af rollen 'sekundær part', så skal du fx udfylde dataelementet 'Type' og det skal du gøre for hver partsrelation af rollen 'sekundær part', som du tilføjer til sagen.
4. **[OB4]** Et dataelement kan være obligatorisk, hvis et andet dataelement er udfyldt eller ikke udfyldt, eller udfyldes med en bestemt værdi. Et eksempel på dette er dataelementet 'TitelAlternativTekst' som kun er obligatorisk, hvis dataelementet 'OffentlighedUndtagetHjemmelTekst' er udfyldt. I disse tilfælde betyder det samtidig, at dataelementet 'TitelAlternativTekst' ikke må være udfyldt, hvis dataelementet 'OffentlighedUndtagetHjemmelTekst' ikke er udfyldt, og at hvis dataelementet 'OffentlighedUndtagetHjemmelTekst' slettes, så skal dataelementet 'TitelAlternativTekst' også slettes.
5. **[OB5]** Et dataelement, der er med til at angive virkningen for en eller flere dataelementer i en specifik sektion af XSD'en er obligatorisk, hvis en eller flere af de dataelementer, som virkningen gælder for, er udfyldt.

9. Angivelse af en relation

En relation til andre objekter (fx til en sagsaktør) kan beskrives på følgende måde:

Der angives en reference til det relaterede objekt, som gør det muligt for modtagersystemet at slå det relaterede objekt op i et andet IT-system/register, for dér at hente beskrivende data om det relaterede objekt. Det kunne fx være et UUID på en organisationsenhed i støttesystemet Organisation, hvor organisationsenhedens navn, adresse mv. hentes. Det kunne også være CPR-nummeret (angivet som URN) på en person, hvor data om personen (navn, adresse, alder mv.) hentes i CPR-registeret (se afsnit 9.1 for mere om ReferenceID).

For det relaterede objekt kan der anives yderligere beskrivende data direkte i indekset via relationens "udvidelsesfelter"². Indekserne indeholder for hver relation et sæt basisudvidelsesfelter, som afsendersystemet kan anvende, men det er også muligt for anvendersystemet at tilføjes sine egne lokaludvidelsesfelter, hvis der er relevante beskrivende data om det relaterede objekt, som ikke er dækket af de eksisterende udvidelsesfelter. Sidstnævnte, altså lokaludvidelsesfelterne, er ikke beskrevet i anvisningerne,

² Se fx "Begrebs- og informationsmodel for Ydelsesindeks version 2.0", side 3, hvor udvidelser, defineret som associerede klasser, er beskrevet.

idet disse i første omgang ikke vil blive anvendt, men kan komme på tale på længere sigt, når anvendelsen af indeksene udbredes (se afsnit 9.2 for mere om udvidelsesfelterne og afsnit 10 for mere om lokaludvidelser).

9.1 ReferencelD

Et 'ReferencelD' kan angives enten som et UUID eller som en URN. En URN er en særlig syntax til at angive en unik reference til et objekt. Syntaxen indeholder information om, hvem der er ansvarlig for det domæne, som objektet er en del af, hvilken objekttype, der er tale om, samt hvilken unik attribut for objektet, der refereres til. Et eksempel på en URN kunne være angivelse af en bruger i KMD Sag via brugeren RACFID (KMDs brugernøgle). En sådan URN vil se således ud: 'urn:kmd:sag:RACFID:WXYZABC'.

Man må ikke angive ReferencelD til et objekt i de fælleskommunale støttesystemer som en URN. Hvis afsendersystemet har en integration til støttesystemet (fx STS Organisation), skal afsendersystemet angive et UUID på det relaterede objekt. Hvis afsendersystemet ikke har en integration til støttesystemet, så angives referencen som en URN. Det samme gælder for de fællesoffentlige grunddataregistre, dog er det ikke alle registre, der indeholder UUID'er på deres objekter. Fx findes der ikke et UUID på en person i CPR-registeret. Kun i de tilfælde, hvor registret ikke anvender UUID'er, må afsendersystemet angive det relaterede objekt med en URN.

I anvisningerne vil det for hver relation være beskrevet, om man må/skal bruge hhv. UUID eller URN i den givne situation – om begge typer af referencer er en mulighed, og hvorvidt udvidelsesfelterne (fx 'FuldtNavn') må anvendes. Afsendersystemet skal bestrebe sig på at angive et UUID som referencelD for det relaterede objekt, så modtagersystemer har mulighed for at indhente yderligere oplysninger om objektet.

9.2 Uvidelsesfelter

Udvidelsesfelter er ekstra dataelementer, der er medtaget af hensyn til at gøre Indeksene operationelle, og er udvidelser til informationsmodellerne i OIO-standarden.

Hvis afsendersystemet ikke har mulighed for at angive et ReferencelD for en relation, må afsendersystemet angive en URN og eventuelt udfylde "udvidelsesfelterne" (fx 'FuldtNavn').

ReferencelD er obligatorisk, men i nogle tilfælde kan det være relevant at angive både et ReferencelD og udfylde udvidelsesfelterne. Dette er relevant, hvis ReferencelD'et henviser til et system, som ikke alle modtagersystemer kan forventes at kunne slå det relaterede objekt op i. Det kunne fx være et objekt i et lokalt fagsystem (fx KMD Sag) eller et objekt i et leverandørspecifikt støttesystem (fx KMD LOS). Afsendersystemer kan i denne situation angive et ReferencelD, således at de modtagersystemer, som har adgang til at slå det relaterede objekt op og hente yderligere informationer, kan gøre det. Samtidig udfylder afsendersystemet udvidelsesfelterne således, at de modtagersystemer, som ikke kan bruge ReferencelD'et, kan anvende informationerne i udvidelsesfelterne. Hvis afsendersystemet i denne situation vælger både at udfylde referencelD og lokaludvidelsesfelterne, er der en risiko for, at de to sæt data ikke stemmer overens,

så ReferenceID'et henviser til et objekt og lokaludvidelsesfelterne beskriver et andet objekt. Det er afsendersystemets ansvar at sikre, at dette ikke sker.

Hvis modtagersystemet opdager uoverensstemmelse mellem objektet, der refereres til i referenceID, og det objekt, der er beskrevet i udvidelsesfelterne, så er det objektet i ReferenceID, der gælder.

9.3 Relationsrolle

Det er obligatorisk at angive en rolle på hver relation, så det er tydeligt, hvilken rollen en given relation spiller i forhold til det objekt, der relateres til. Rollen oplyses altid som en UUID til en relationsrolle i STS Klassifikation.

Rollen på en relation kan ikke ændres, da den indgår som en del af relationens sammensatte ID (relationstype-relationsrolle-indeks). Denne sammensatte nøgle er nødvendig for altid at kunne identificere en relation, selv om der er flere relationer med samme rolle og evt. samme type. Hvis rollen skal ændres, svarer det til at afslutte den nuværende relation via TilTidspunkt på virkning og oprette en ny relation.

Nogle relationer forekommer kun én gang og altid med den samme rolle. I de tilfælde er rollen mindre vigtig og kunne i princippet undlades. I anvisningerne er det for konsistensens skyld, og i tilfælde af, at der tilføjes flere roller, dog valgt, at rollen altid skal være der.

10. Lokaludvidelsesfelter

Ud over udvidelsesfelterne, beskrevet i afsnit 9.2, eksisterer der i XSD'erne også såkaldte "lokaludvidelsesfelter". Lokaludvidelsesfelterne er indsat forskellige steder i XSD'erne som sektioner med navnet 'LokalUdvidelseListe'.

Tanken med lokaludvidelsesfelterne er at muliggøre indsættelse af data i Indeksene, som ikke findes i informationsmodellerne i forvejen. Denne mulighed vil ikke blive benyttet i første omgang, og er derfor ikke nærmere beskrevet i anvisningerne. Det forventes, at brugen af lokaludvidelsesfelter kan blive aktuel, når skaren af anvendelsemer udbredes, og der evt. bliver behov for bilaterale aftaler vedr. specifikke data.

11. Fra- og tiltidspunkter

Der forekommer gennem anvisninger et stort antal fra- og tiltidspunkter eller fra- og til datoer. De findes både i virkningsdata (FraTidspunkt og TilTidspunkt), men også i de forretningsbærende data (fx bevillingsstartdato og bevillingsludato).

Tidspunkter og datoer er konsekvent gennem anvisningerne angivet som datatypen 'dateTime', der er et tidsstempel, som både indeholder dato og klokkeslæt helt ned på tusindedele.

- Fradatoer og fratidspunkter er altid *inklusive*. Dvs., at tidsstempellet hører med til den periode, som fradatoen eller -tidspunktet angiver starten på. Fradatoer og fratidspunkter er generelt obligatoriske i anvisningerne.
- Tildatoer og tiltidspunkter er altid *eksklusive*. Dvs., at tidsstempellet *ikke* hører med til den periode, som tildatoen eller -tidspunktet angiver slutningen på. Når tildatoer/-tidspunkter er eksklusive giver det den fordel, at samme tidsstempel kan være fradato/-tidspunkt for den efterfølgende periode, hvorved der så ikke skal regnes på, om der er huller i perioderne (fx virkningen). Tildatoer og tiltidspunkter er generelt ikke-obligatoriske i anvisningerne (dog med enkelte undtagelser, fx 'Slutdato' på Egenskaber for økonomisk effektivering).
Tildatoer og tiltidspunkter kan udover at være et tidsstempel, der angiver et eksakt tidspunkt, i stedet angive, at perioden er løbende (uendelig). Sidstnævnte angives på to forskellige måder. Enten skal det angives som 'true' (boolean), eller når boolean ikke er muligt, som et tomt (ikke udfyldt) felt.

12. Dataafgrænsning

Nedenfor gives en kort introduktion til dataafgrænsningen i Støttesystemernes indekser ved fremsøgning af sags-, dokument- og ydelsesdata.

Den grundlæggende dataafgrænsning i Støttesystemernes indekser foretages ud fra objektets knytning til CVR (kommunen/myndigheden), KLE-nummer og følsomhedsniveau. Derudover kan modtagersystemerne vælge at dataafgrænse på andre dataelementer (fx ansvarlig organisatorisk enhed), men dette behandles ikke yderligere i anvisningerne.

12.1 Sag

En sag dataafgrænses altid på baggrund af sagens egne egenskaber – dvs. sagens sagsaktør med rollen 'Ejer' (CVR), sagens sagsklasse med rollen 'Primær klasse' (KLE) samt værdien i attributten 'Foelsomhed' under sagsindeksegenskaber. Både modtagersystemet og systemets bruger skal opfylde alle tre dataafgrænsninger for at sagen må hentes og vises.

12.2 Dokument

Et dokument dataafgrænses først om fremmest ud fra den sag, som dokumentet er tilknyttet. Dvs. hvis modtagersystemet og systemets bruger opfylder dataafgrænsningen for den tilknyttede sag, så må dokumentet som udgangspunkt vises. Dog skal det samtidig tjekkes, om modtagersystemet og systemets bruger opfylder følsomhedsangivelsen for dokumentet. I visse tilfælde kan et dokument have en højere følsomhedsklassi-

fikation, og i det tilfælde kan det være at modtagersystemet og systemets bruger opfylder sagens dataafgrænsning på følsomhed, men at de ikke opfylder dokumentets dataafgrænsning på følsomhed, og i det tilfælde må dokumentet ikke vises.

Et dokument kan være knyttet til mere end en sag. I dette tilfælde er det nok, at modtagersystemet og systemets bruger opfylder dataafgrænsningen for bare én af sagerne, som dokumentet er tilknyttet.

Et dokument kan også være oprettet i Sags- og dokumentindekset uden relation til en sag. I dette tilfælde skal dataafgrænsningen ske udelukkende på dokumentets egne dataafgrænsningsværdier – dvs. dokumentets dokumentaktør med rollen 'Ejer' (CVR), dokumentets dokumentklasse med rollen 'Primær klasse' (KLE) samt værdien af attributten 'Foelsomhed' under dokumentegenskaber. Dokumentets ejer og primære klasse anvendes dermed kun, hvis dokumentet ikke er tilknyttet en sag.

12.3 Bevilling

En bevilling dataafgrænses ud fra bevillingens egen angivelse af ejer og følsomhed, den primære emneklasse, som ligger på den bevilligede ydelse samt på de tilknyttede økonomiske effektueringer. Bevillingen må kun vises, hvis mindst én af de tilknyttede økonomiske effektueringer opfylder dataafgrænsningen. Dette gælder også modsat, at en økonomisk effektuering kun må vises, hvis mindst én af de tilknyttede bevillinger opfylder dataafgrænsningen (se afsnit nedenfor om økonomisk effektuering). Dataafgrænsningen på bevilling er dog ikke påvirket af den tilknyttede sags dataafgrænsning, men ejeren og følsomheden på en bevilling vil oftest være identisk med sagens.

En bevillings emneklasse (KLE) angives ikke på selve bevillingen men derimod på de underliggende bevilligede ydelser. Dette betyder, at et modtagersystem og systemets bruger kan komme i den situation, at bevillingen gerne må vises, men at det ikke er alle bevillingens bevilligede ydelser, der må vises. For at en bevilling må vises, skal emneklassen for minimum en af de underliggende bevilligede ydelser opfylde dataafgrænsningen. Bevillingsobjektets egne dataafgrænsningsattributter er dermed bevillingens bevillingsaktør med rollen 'Ejer' (CVR), klassifikationen med rollen 'Primær klasse' (KLE) på den bevilligede ydelse samt værdien af bevillingens attribut 'Foelsomhed' under egenskaber for bevilling.

12.4 Økonomisk effektuering

En økonomisk effektuering dataafgrænses ud fra effektueringsens egen angivelse af ejer, den primære emneklasse, som ligger på den underliggende økonomiske ydelse-effektuering samt på den tilknyttede bevilling. Den økonomiske effektuering må kun vises, hvis mindst én af de tilknyttede bevillinger (via knytning mellem økonomisk ydelse-effektuering og bevilget ydelse) opfylder dataafgrænsningen. Dette gælder også modsat, at en bevilling kun må vises, hvis mindst én af de tilknyttede økonomiske effektueringer opfylder dataafgrænsningen (se afsnit ovenfor om bevilling).

En økonomiske effektuerings emneklasse (KLE) angives ikke på selve den økonomiske effektuering men derimod på de underliggende økonomiske ydelseeffektuering. Dette betyder, at et modtagersystem og systemets bruger kan komme i den situation, at den økonomiske effektuering gerne må vises, men at det ikke er alle underliggende økonomiske ydelseeffektueringer, der må vises. For at en økonomisk effektuering må vises, skal emneklassen for minimum en af de underliggende økonomiske ydelseeffektueringer opfylde dataafgrænsningen. Effektueringsobjektets egne dataafgrænsningsattributter er dermed den økonomiske effektueringsaktør med rollen 'Ejer' (CVR), klassifikationsreferencen i attributten 'Klassifikationsbeskrivelse' på den økonomiske ydelseeffektuering.

Effektueringsobjektet har ikke sin egen angivelse af følsomhed og vil derfor udelukkende blive dataafgrænset på følsomhed ud fra bevillingens følsomhed.

13. Versionsstyring af anvisningerne

Versionsstyring af anvisningerne til anvendelse af Sags- og Dokumentindeks og Ydelsesindeks vil være et vigtigt element i at sikre en tilfredsstillende datakvalitet, så der ikke er tvivl om, hvilken version af anvisningerne, der er gældende på et givent tidspunkt.

En givet version af anvisningerne er ikke rettet mod en specifik version af snitfladerne. Det er således altid den nyeste version af anvisningerne der er gældende. I de tilfælde hvor der er behov for at målrette anvisningerne mod specifikke snitfladeversioner vil det fremgå eksplicit i dokumentet.

Opdateringer til anvisningerne kan afstedkommes af flere årsager. Enten har det været nødvendigt at ændre anvisningerne, fordi de ikke har været præcise nok, eller man er blevet klogere undervejs, fx fordi nye fagsystemer har meldt sig på banen – eller, der er foretaget rettelser til XSD'erne, som anvisningerne forholder sig til.

Når der er tale om rettelser til anvisningerne, der beskriver en ændret måde at anvende indekserne på, og det dermed forudsætter at anvendere af indekserne skal ændre i integrationen til indekserne, vil de berørte anvisninger få et nyt 'major' versionsnummer, fx gå fra version 1.x til 2.0. En sådan ændring kan sammenlignes med udgivelsen af en ny majorversion af snitfladerne, der tilsvarende kan medføre ændring til den eksisterende integration. En sådan ændring til anvisningerne vil derfor blive varslet og udmeldt på samme måde, som en ny major version af snitfladerne.

Er der tale om rettelser, der ikke kræver ændring i eksisterende integrationer, eksempelvis præciseringer, fejlretteser og udvidelser, vil dokumentet få et nyt 'minor' versionsnummer, dvs. det sidste ciffer vil blive opdateret, fx fra version 1.3 til 1.4.